

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1921 kl. 8 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om ändring i 45 § 3 mom. förordningen angående försäljning av rusdrycker.

(2:a avd.)

Närvarande: herrar Röing, friherre Fleming, Antonsson, Wijk, Gustaf Nilsson, K. A. Nilson, Örne, Åhlmans Olof Olsson, Rosén, Eriksson i Grängesberg, Olsson i Ramsta, Lithander, Johansson i Kullersta, P. Albert Bergström, Grevesmühl, Sköld, Kant, Ericson i Obergå, Lövgren i Nyborg och Brännström.

I en inom första kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion nr 21 har herr *Elisson* hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att moment 3 i 45 § kungl. förordningen angående försäljning av rusdrycker den 14 juni 1917 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Spritdrycker må från utminuteringsställe försändas endast efter det köparens motbok företetts samt skriftlig rekvisition och betalning för varan erhållits».

Beträffande motiveringen för förslaget får utskottet hänvisa till motionen.

I 45 § 1 mom. i rusdrycksförsäljningsförordningen finnes denna föreskrift:

Utskottet.

Vid utminutering må rusdrycker i den ordning här nedan stadgas antingen å utminuteringsställe avhämtas eller därifrån efter rekvisition av köpare och på hans bekostnad till honom försändas.

Moment 3 av samma paragraf rör försändning av rusdrycker och innehåller i fråga om spritdrycker följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 7 saml. 34 häft. (Nr 40.)

Spritdrycker må från utminuteringsställe försändas endast till köpare inom kommun, där bolaget erhållit rätt till utminutering. Innan sådan försändning sker, skall köparens motbok hava företetts samt skriftlig rekvisition och betalning för varan erhållits.

Till kund utom kommunen får bolaget således icke sända några spritdrycker. Emot denna begränsning av försändningsrätten riktade sig en av herr *Carlsson* i Solberga vid 1920 års riksdag väckt motion, II:242, varuti föreslogs följande ändrade avfattning av förevarande stadgande:

Spritdrycker må från utminuteringsställe till köpare försändas. Innan försändning sker, skall köparens motbok hava företetts samt skriftlig rekvisition och betalning för varan erhållits.

Bevillningsutskottet biträdde i princip motionen, men föreslog följande formulering:

Spritdrycker må från utminuteringsställe försändas endast efter det köparens motbok företetts samt skriftlig rekvisition och betalning för varan erhållits.

I en av sex ledamöter avgiven reservation yrkades avslag å motionen med denna motivering:

»Bestämmelsen i § 45 mom. 3 av förordningen angående försäljning av rusdrycker den 14 juni 1917, att spritdrycker icke må försändas till köpare annat än inom den kommun, där bolaget erhållit rätt till utminutering, ingick såsom en av de restriktiva bestämmelserna i det sammanjämningsförslag, som bevillningsutskottet framlade vid 1917 års riksdag och som även blev riksdagens beslut. Erfarenheten från många håll, särskilt i Norrland, har även bekräftat, att denna inskränkning i försändningsrätten, liksom det allt sedan 2 december 1904 bestående förbudet mot spritdryckers försändande med posten, verkat till nykterhetens fromma. Detta framgår bland annat av den redogörelse över medelinköpen per motbok under sistlidne februari månad, som meddelats i Tidskrift för systembolagen. Försändningsförbudet verkar kraftigast till nykterhetens främjande i bygder med långa avstånd mellan rusdrycksbolagen. I samtliga norrländska städer utom tre är medelinköpssiffran under medeltalet för hela riket. Detta medeltal var enligt nämnda uppgift för januari 2.56 liter och för februari 2.53 liter.

Det ligger i sakens natur, att genom bifall till motionen skola de många, som på grund av försändningsförbudet avhållits från att uttaga hela den kvantitet, vartill de varit berättigade, om varan genom rusdrycksbolagens försorg försändes, i de allra flesta fall begagna denna rätt helt och fullt. Därtill kommer ock, att många av dem, som avstått från uttagande av motbok till följd av de besvär försändningsförbudet orsakar, skola begagna sig av de underlättade möjligheterna att åtkomma spritdryckerna. Det får sålunda anses visst, att ett bifall till motionen skall väsentligt öka den redan nu oerhört stora förbrukningen av spritdrycker.

De olägenheter, som enligt motionen den i § 45 mom. 2 medgivna hämtningen genom ombud på åtskilliga håll orsakar, beror oftast därpå, att bolagen alls icke eller endast till någon del utöva den kontroll över ombuden, vartill såväl nämnda

lagrum som § 47 ger anvisning. Med noggrann tillämpning av sådan kontroll kunna dessa olägenheter utan tvivel övervinnas.»

Reservationen bifölls i båda kamrarna.

I herr Elissons förevarande motion har frågan om försändningsförbudets upphävande ånyo förts fram, och har därvid upptagits den ändrade formulering av hithörande stadgande, som bevillningsutskottet förra året förordade.

*Utskottets
yttrande.*

Då utskottet inhämtat, att förslag i ämnet, i samband med förslag till andra ändringar i rusdrycksförsäljningsförordningen, kan vara att från Kungl. Maj:ts sida förvänta till nästkommande riksdag, samt en fristående ändring på förevarande punkt kan vara förenad med vissa olägenheter, har utskottet icke funnit lämpligt att i frågans förevarande läge tillstyrka motionen. Utskottet får alltså hemställa,

att herr Elissons förevarande motion, I: 21, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 maj 1921.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Reservationer:

1) av herrar *Röing, friherre Fleming, Antonsson, Lithander, Grevesmühl, Kant* och *Brännström*, vilka yrkat bifall till motionen;

2) av herr *Wijk*; samt

3) av herrar *K. A. Nilson, Ahlmans Olof Olsson, Rosén, Olsson* i Ramsta och *Ericson* i Obergå, mot viss del av motiveringen.
